

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İş. K/17
4046 S. ÖK/21

T.C
YARGITAY
22. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2012/2692
Karar No. 2012/6205
Tarihi: 03.04.2012

● **ÖZELLEŞTİRME YASASINDAN KAYNAKLANAN İŞ KAYBI TAZMİNATININ HESAPLAMA ESASLARI**

ÖZETİ: 4046 sayılı Kanun'da değişikliğin yapıldığı 5398 sayılı Kanun ile sözü edilen metin maddeden çıkarılmış ve yerine iş kaybı tazminatının asgari ücretin 2 katı tutarında belirleneceği yönünde düzenlemeye yer verilmiştir. Bu sebeple 5398 sayılı Kanun ile 03/07/2005 tarihinde yapılan değişiklik öncesinde iş sözleşmesi 4046 sayılı Kanun'un 21. maddesi uyarınca feshedilen işçiler yönünden iş kaybı tazminatı 506 sayılı Kanun'un 77 ve 78. maddelerine göre belirlenmeli, 03/07/2005 tarihi sonrasında yapılan fesihler bakımından ise, iş kaybı tazminatı hesabında asgari ücretin iki katı tutarı esas alınmalıdır.

506 sayılı Kanun'un 77. maddesi işverenlerin ödeyecekleri sigorta primini belirlenmesine dair olup, işçinin o ay için hak ettiği ücreti, prim ikramiye gibi her çeşit istihkakların ve idare ya da yargı makamları tarafından verilen karar gereğince aynı türdeki ödemelerin prime esas alınacağı belirlenmiştir. Buna göre ücretin yanı sıra akdi ikramiye, prim, ilave tedavi gibi ödemelerin hesaplamada dikkate alınması gerekir. O halde 03/07/2005 tarihine kadar yapılacak olan fesihler yönünden iş kaybı tazminatının hesabında ücret, ikramiye, ilave tedavi ve prim gibi ödemeler dikkate alınmalıdır. 506 sayılı Kanun'un 77. maddesinin 2. fıkrasından yola çıkılarak, yolluk,

çocuk ve aile yardımı, ölüm doğum evlendirme yardımları, aynı ve sosyal yardımların bu hesaplamada gözetilemeyeceği belirtilmelidir. Yine 506 sayılı Kanun'un 78. maddesinde öngörülen kanuni sınırlamaların dikkate alınması gerekir.

DAVA: Davacı işçi, dava dışı Gaziantep Tekel Fabrikası Tütün Bakım Amirliğinde işçi statüsünde aylık 1.787,43 TL ücretle çalışırken 4046 sayılı Kanun kapsamında özelleştirilmesi nedeniyle iş sözleşmesinin 17/11/2004 tarihinde feshedildiğini, işsizlik ödeneği ile iş kaybı tazminatından yararlanmak üzere davalı kuruma kanuni süre içinde başvurduğunu, işsizlik ödeneğinden yararlandırıldığını ancak 4046 sayılı Kanun'un 21. maddesinde öngörülen iş kaybı tazminatı verilmediğini ileri sürerek fark iş kaybı tazminatının faiziyle birlikte tahsiline karar verilmesini istemiştir.

Davalı kurum, iş sözleşmesinin üretimdeki azalma ve işletmenin ekonomik verimliliğinin düşmesi gerekçesi ile feshedildiğini, davacının otuz gün içinde davalı kuruma müracaat etmediğini, davacının işten çıkış nedeninin iş sözleşmesinin bildirimsiz feshi olarak kuruma bildirilmiş olduğunu, özelleştirmeye ilişkin bir sona erme olarak bildirilmediğini, bu sebeple 4046 sayılı Kanun'un 21. maddesinde öngörülen iş kaybı tazminatından yararlandırılmasının mümkün olmadığını, kaldı ki talebin beş yıllık zaman aşımına uğradığını belirterek davanın reddine karar verilmesi gerektiğini savunmuştur.

Mahkemece isteğin hesap bilirkişisi raporu doğrultusunda kabulüne karar verilmiştir.

Karar davalı Kurum vekili tarafından temyiz edilmiştir.

İş kaybı tazminatının kanunî dayanağı 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun'un 21. maddesi hükmüdür. Sözü edilen hükümde, “Bu Kanuna göre özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların (iştirakler hariç) özelleştirmeye hazırlanması, özelleştirilmesi, küçültülmesi veya faaliyetlerinin kısmen ya da tamamen durdurulması, süreli ya da süresiz kapatılması veya tasfiye edilmesi nedeniyle; bu kuruluşlarda iş sözleşmesine dayalı olarak ücret karşılığı çalışanlardan iş sözleşmeleri tâbi oldukları iş kanunları ve toplu iş sözleşmeleri gereğince tazminata hak kazanacak şekilde sona ermiş olanlara, kanunlardan ve yürürlükteki toplu iş sözleşmelerinden doğan tazminatları dışında ilave olarak iş kaybı tazminatı ödenir” şeklinde kurala yer verilmiştir. Aynı maddenin 3. fıkrasında iş kaybı tazminatına hak kazanma koşulları gösterilmiş ve “ İş kaybı tazminatı, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 77 ve 78. maddesindeki usul ve esaslar çerçevesinde belirlenecek günlük net kazanç tutarıdır” demek suretiyle hesap yöntemi açıklanmıştır. 4046 sayılı Kanun'da değişikliğin yapıldığı 5398 sayılı Kanun ile sözü edilen metin maddeden çıkarılmış ve yerine iş kaybı tazminatının asgari ücretin 2 katı tutarında belirleneceği yönünde düzenlemeye yer verilmiştir. Bu

sebeple 5398 sayılı Kanun ile 03/07/2005 tarihinde yapılan değişiklik öncesinde iş sözleşmesi 4046 sayılı Kanun'un 21. maddesi uyarınca feshedilen işçiler yönünden iş kaybı tazminatı 506 sayılı Kanun'un 77 ve 78. maddelerine göre belirlenmeli, 03/07/2005 tarihi sonrasında yapılan fesihler bakımından ise, iş kaybı tazminatı hesabında aşgari ücretin iki katı tutarı esas alınmalıdır.

506 sayılı Kanun'un 77. maddesi işverenlerin ödeyecekleri sigorta primini belirlenmesine dair olup, işçinin o ay için hak ettiği ücreti, prim ikramiye gibi her çeşit istihkakların ve idare ya da yargı makamları tarafından verilen karar gereğince aynı türdeki ödemelerin prime esas alınacağı belirlenmiştir. Buna göre ücretin yanı sıra akdi ikramiye, prim, ilave tediye gibi ödemelerin hesaplamada dikkate alınması gerekir. O halde 03/07/2005 tarihine kadar yapılacak olan fesihler yönünden iş kaybı tazminatının hesabında ücret, ikramiye, ilave tediye ve prim gibi ödemeler dikkate alınmalıdır. 506 sayılı Kanun'un 77. maddesinin 2. fıkrasından yola çıkılarak, yolluk, çocuk ve aile yardımı, ölüm doğum evlendirme yardımları, aynı ve sosyal yardımların bu hesaplamada gözetilemeyeceği belirtilmelidir. Yine 506 sayılı Kanun'un 78. maddesinde öngörülen kanuni sınırlamaların dikkate alınması gerekir.

Somut olayda davacının işyerinden özelleştirme sebebi ile ayrıldığına ilişkin işyeri ve özelleştirmeye ilişkin kayıt ve belgeler dosya içerisine alınmadan bilirkişinin yaptığı varsayıma dayalı olarak hesaplanan iş kaybı tazminatı hüküm altına alınmıştır.

Davacının işyerinden iş kaybı tazminatına hak kazanacak şekilde ayrılıp ayrılmadığı taraflar arasında uyuşmazlık bulunduğundan öncelikle davacının işyerinden ayrılmasına ilişkin işyeri ve SGK kayıtları getirilmeli, yine davacının fesih öncesi çalıştığı işyerinin varsa özelleştirilmesine yönelik kurum kayıtları dosya arasına alındıktan sonra davacının iş kaybı tazminatına hak kazanıp kazanmadığı değerlendirilmeli, gerekirse hesap bilirkişisinden ek rapor alınarak dosyadaki tüm deliller yeniden bir değerlendirmeye tabi tutulmalı, oluşacak sonuca göre karar verilmelidir.

Kabule göre de davacının iş sözleşmesi 17/11/2004 tarihinde feshedilmiş olup fesih tarihinde yürürlükte olan 4046 sayılı Kanun'un 21. maddesinde, özelleştirme uygulamaları sebebiyle iş sözleşmesi feshedilen işçilere ödenmesi gereken iş kaybı tazminatı hesabında 506 sayılı Kanun'un 77 ve 78. maddelerindeki prime esas ücret ve kazançların gözetilmesi gerektiği açıklanmıştır. Bilirkişi hesap raporunda davacının iş sözleşmesinin fesih tarihi gözetilmeksizin 03/07/2005 tarihinde 4046 sayılı Kanun'da 5398 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik dikkate alınmadan yapılan hesaplamaya itibarla iş kaybı tazminatının hüküm altına alınması da hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten BOZULMASINA, 03/04/2012 gününde oybirliği ile karar verildi. .